

ROZROŚĆ SIĘ (13) *vb pf*

się (7), sie (6).

Pierwsze o jasne; inf z tekstu nieoznaczającego pochyleń; w pozostałych formach drugie o jasne.

[*inf rozrość się.*] ◇ *fut 3 sg rozroście się* (4). ◇ *2 pl rozrościecie się* (1). ◇ *praet 1 sg f rozrosłam się* (1). ◇ *2 sg m -ś się rozrosł* (1). ◇ *3 sg m rozrosł się* (3). *f rozrosła się* (2). [*n rozrosło się.*] ◇ *3 pl subst rozrosły się* (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) i XVIII w. s.v. rozrosnąć.

1. Stać się wielkim, większym; crescere PolAnt, Mącz, Modrz (13) :

a. Pod względem rozmiarów (8) :

α. O ludziach (1) :

αα. Nabrać ciała, utyc (1) : *Eo crevit ut tam magnitudine laboraret sua, Ták fie rozrosł/ yż ledwy nogi podnośić może. Mącz 104b.*

ββ. [Dorósłszy stać się jakimś [z kogo]: *Ale gdy zniey fię dziwnie piękna pánna rozrosła [...]: ná záchowanie y ítrałz czyłtości iey [...]: dopuścił Pan Bog ná nię chorobę vftáwiczną SkarŻyw 499 (Linde s.v. rozrosnąć się).*

β. O roślinach: rozkrzewić, rozgałęzić się (6) : *kiedy fie rozroście [winorośl]/ niepotrzebne gáłąfki y lińcie gdzie go wiele obrzynay RejZwierc 107v.*

rozrość się na co [= stać się czym] (1): *iákobyś młoda rofzczkę/ gdy ią łzczepifz iádem nápoif/ ktora potym ná wielkie fię drzewo rozroście/ [...] ModrzBaz 10.*

Przen (4) :

W porównaniach (2): [Mądrość o sobie:] Rozrosłam [!] fię [exaltata sum] iáko drzewo Cedrowe ná Libánie/ á iáko Cyprys ná gorze Hermońskiey. BudBib Eccli 24/13; WujNT 140.

Zwoty: »rozrość się szYROKO« (1): Winnicęs z AEgyptu przeniófl/ [...] w kopałes głąboko Iéy korzenié/ ták że fyw wnet rozrosła łzyroko. KochPs 121.

»rozrość się po wszytkiemu światu« (1): WujNT 57 cf »rozrość się i rozkrzewić«.

Szeregi: »rozrość się i rozkrzewić« (1): Kościoł P. Chriřtuřow málutki był ná początku: ále fię wnet rozłoł [!] y rofkrzewif po włytkiemu światu WujNT 57.

»rozrość się i rozszerzyć« (1): *iż kościoł pierwey był mály iáko ziárno gorczyczne/ á potym fię rozrosł y rozłzerzył iáko drzewo wielkie. WujNT 140.*

γ. O elementach przyrody (1) : *Rano tem oknem słoneczko wstępuje, [...] W tem oknie lepiej słóńce sie rozrosło [tj. rano wydaje się większe], Więtsze, niż rano, światło nam przyniosło. Otwin(?)Erot 146.]*

W przen (1) :

Zwrot: »rozrość się w wysokości« (1): *Bowyem fie ták rozrosła zacnye w wyřokości/ Tá łwyęta gorá Syon k wyelkyey weřołości/ Wífytkim zyemyam LubPs N.*

b. Pod względem liczebności: rozmnożyć się (2) :

rozrość się gdzie (1): BibRadz Ier 3/16 cf Szereg.

Szereg: »rozmnożony być a rozrość się« (1): *A gdy rozmnożeni będziecie/ á rozrościecie fię [multiplicati fueritis et creveritis] ná ziemi w onych dniach/ mowi Pan [...] BibRadz Ier 3/16.*

Przen (1) :

Szereg: »rozrość się a rozkorzenić« (1): O nędzny kąkolú á nędzny vpadły człowiecze/ [...] ielzczes fie rozrofl á rołkorzenił ku márney pomocy iemu [czartowi]/ iż on przez cię w tym kroleŃtwie Páńłkim rołciąga łkrzidlá łwoie *RejPos* 54v.

c. *Pod względem nasilenia (3) :* Y łam Luter [...] to powiáda/ że z iego Ewángeliey ludzie fie sftáli dáleko gorłzými/ niź kiedy w PapielŃtwie byli. Bo fie ták/ powiáda/ złoŃci rozroflý że iuz y Dyablá łámeo przechodzą. *WujJud* 90.

rozrość się od czego (1): á [serce twe, Jeruzalem] od wefela rozroŃcie fie [dilatabitur cor]/ gdy wielkoŃ morzá będzie obrocona k tobie/ á moc pogánow do łiebie przydzie *BibRadz Is* 60/5.

W przen (2) : Dniá onego vczynię to iż łię rozroŃcie [germinare faciam] rog [tj. potęga] domu Izráelłkiego *BibRadz Ez* 29/21, *Is* 60/5.

2. [Nabyć więcej cech duchowych [w czym]: [Panie Jezu Chryste] krffya łwoyá ofliw [= ozyw] Ducha mego/ abich łię pomału rozrołcz mogł/ w dobrich cnotach *NowModl* 124v.]

Synonimy: **1.b.** rozkrzewić się, rozmnożyć się, rozmoc się, rozplódzić się, rozrodzić się.

Formacje współrdzenne cf ROŚĆ.

Cf **ROZROSZCZENIE**

ZCh, SBu